

Балюк Владислав Віталійович
Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Тихоненко О.В.
Державний біотехнологічний університет

УКРАЇНСЬКА – ЦЕ МОВА МАЙБУТНЬОГО

Що ми знаємо про нашу мову? Риторичне запитання. Проте більшість українців навіть не знає, що їхня мова офіційно визнана однією з найкрасивіших, а також посідає друге місце за мелодійністю після італійської і третє місце за красою лексики після французької й перської. Точно сказати, коли зародилася українська мова складно, але відомо, що вона однозначно виникла раніше за російську, німецьку, турецьку та ін. За даними вченого Василя Кобилюха, слов'яна сформувалася ще в X-IV тис. до н. е. й походить зі санскриту. Натомість нам відомо, що українську офіційно визнали літературною після видання «Енеїди» Івана Котляревського. Тож Котляревського вважають зачинателем нової української мови.

На сучасному етапі важливість цієї теми впливає з активного зусилля в захисті України й сприяння утвердженню української мови. Так, у березні 2022 р. соціологічна група «Рейтинг» провела національне опитування стосовно мовного питання в Україні. Дані засвідчили, що впродовж останнього десятиліття (2012-2022 рр.) спостерігається зростання кількості людей, які вважають українську мову своєю рідною. Цей показник збільшився з 57% до 76%. Водночас утрати російської мови зафіксовані на рівні 22%, з 42% до 20%. Відзначається, що російськомовний сегмент населення зменшується. Якщо у 2012 р. таких респондентів було близько 40%, то наприкінці 2021 р. – лише 26%, а на початку війни – 18%. Воєнні події консолідували українське суспільство і вплинули на ставлення громадян до питання статусу мови. Нині більшість (а саме 83% опитаних) вважає, що єдиною державною мовою повинна бути українська. Зазначено також, що до 24 лютого 2022 р. лише 25% респондентів підтримували ідею надання державного статусу російській мові. Проте вже за місяць ця кількість зменшилася до 7% [1].

Мета нашого дослідження полягає у висвітленні значущості, переваг розвитку та використанні української мови в епоху сучасності й глобалізації. Наголосимо також на необхідності підтримки й популяризації української мови в усіх сферах життя, ураховуючи її як важливий елемент еліт і символу національного патріотизму.

Слушною є думка українського науковця Івана Огієнка про те, що «мова – то серце народу: гине мова – гине народ».

На тлі останніх подій слова «Слава Україні! Героям Слава!» стали не лише виразом патріотизму, але й символом боротьби за майбутнє світу та фундаментальних людських цінностей. Нині українська посідає визначне місце серед найбільш популярних мов для вивчення у всьому світі. За даними безоплатної онлайн-платформи для вивчення мов Duolingo, кількість людей, що обрали українську, зросла на 2229% [2]. Такі найвпливовіші світові медіа, а саме: Forbes, The Guardian та The New York Times, виходять з україномовними

обкладинками, що свідчить про розширення впливу та визнання нашої нації в глобальному медійному просторі. Наші пісні звучать на хвилях європейських та американських радіостанцій, викликаючи інтерес до української культури. Українською мовою висловлюються важливі політичні лідери, вказуючи на роль України в сучасному світовому контексті. А з вуст Олександри Матвійчук, солов'їна вперше лунала на церемонії вручення Нобелівської премії миру 2022 р. І це лише кілька прикладів - ініціатив, спрямованих на підтримку Українського народу.

На початку 2023 р. відома українська мовознавиця, професорка та провідна наукова співробітниця Інституту української мови НАН України, Лариса Масенко, висловила свої думки під час інтерв'ю, яке відбулося в межах проєктного руху «Єдині». Її висловлення підтверджують те, що мова є ключовим складником національної ідентичності, виступаючи як сполучний елемент, який утримує єдність нації та захищає від загроз глобалізації. Сучасний перехід на українську мову визначається як ключовий крок у будівництві європейської держави. Натомість під впливом літературної мови, суржик втрачає своє значення, і блогери, використовуючи його як елемент гумору, можуть відігравати роль каталізаторів для переходу аудиторії на літературну мову. У цьому контексті важливо розглядати російську мову як імперський нарратив, який слід вилучати з українського суспільства [3].

У майбутньому українська мова може виступати не лише як засіб спілкування, але і як важливий компонент еліт, освіченого населення й тих, хто визначає культурні та суспільні тенденції. Це вказує на зміну у сприйнятті суспільства і свідчить про новий підхід до української мови. Один із напрямів її розвитку – це активний перехід від російської мови, особливо серед міського населення. Цей процес визначений не лише патріотичними роздумами, але й бажанням зберегти й розвивати українську культурну і мовну спадщину. На засіданні 21 березня 2022 р. Генеральної Асамблеї Європейської федерації національних мовних інститутів було ухвалено рішення підтримати членство України в мовному просторі Європейського Союзу, що свідчить про визнання її місця та ролі у європейському контексті [4]. У світлі сучасних подій, українська мова привертає увагу іноземців, що сприяє її зростанню привабливості на глобальній арені. Активне заохочення використання української мови у всіх сферах життя сприятиме покращенню розуміння та підтримки національної ідентичності. Значущим етапом є розшарування української мови від російськоімперського нарративу. Не менш важливо формувати нове покоління в контексті української культури та мови, створюючи підґрунтя для стійкого закріплення української мови в суспільстві й формування покоління, яке відчуває відданість своїй мовній спадщині.

У перспективі українська мова має всі шанси стати виразником самосвідомого та культурно розвиненого суспільства. Вона може посісти особливе місце як інструмент збереження національної ідентичності в умовах глобалізації. Водночас мова не лише засвідчить культурний розвиток, але й

стане ключовим елементом, який визначатиме особливості та характер українського народу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шосте загальнонаціональне опитування: мовне питання в Україні (19 березня 2022). 25.03.2023. Соціологічна група «Рейтинг». URL: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/language_issue_in_ukraine_march_19th_2022.html (дата звернення: 19.11.2023).
2. Blanco С. Duolingo Language Report. Duolingo Blog. 2022. URL: https://blog.duolingo.com/2022-duolingo-language-report/?fbclid=IwAR1RxI5LFkaRnsSpGEdmIFugHQPLa-Q1AB_sNkSaUkwhSN9SR0iJGPRMXng (дата звернення: 19.11.2023).
3. Масенко Л. Мова – основа для розбудови європейської держави. Мовний курс "Єдині". Підтримка переходу на українську мову. URL: <https://yedyni.org/larysa-masenko-mova-osnova-dlya-rozbudovy-uevropejskoji-derzhavy/> (дата звернення: 19.11.2023).
4. Тарас Кремень взяв участь у роботі XX Генасамблеї Європейської федерації національних мовних інституцій. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/taras-kremen-vziav-uchast-u-roboti-khkh-henasamblei-ievropeiskoi-federatsii-natsionalnykh-movnykh-instytutsii> (дата звернення: 19.11.2023).

Брижашова Поліна Вікторівна
Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Кобелева Д.Л.
Державний біотехнологічний університет

СПЛКУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ: ПРОБЛЕМИ І ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Рідна, як мати, як Батьківщина, як усе найдорожче серцю. Мова — найбільший духовний скарб у якому народ виявляє себе творцем, передає нащадкам свій досвід і мудрість, перемоги і славу, культуру і традиції, думи і сподівання. Але справа у тому, що мовне питання в Україні були завжди, як і в 2014 так і в 2023 році. А саме війна проти української мови, української ідентичності та державності. Боротьба за державність української мови наткнулася й на опір апарату та реваншистських сил, які раптом вирішили розіграти карту порушення прав людини. Деякі представники "рускоязычного населення" вбачають порушення своїх прав не лише в тому, що їм буцімто треба буде розмовляти українською мовою, а й у тому, що їм доведеться чути, як інші розмовляють цією мовою. Але нині українське мовознавство вийшло із затінку російського.

Я вважаю, що українська мова має бути реалізована в галузі народної освіти, діяльності державних та адміністративних органів, у сфері виробництва, науки і техніки, культури і мистецтва, транспорту і засобів масової інформації тощо. Це те чим потрібен володіти кожен громадянин своєї країни. Тобто в